

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — 3.—	Negyedévre — — — 3.60
Félévre — — — 6.—	Félévre — — — 7.—
Egész évre — — — 12.—	Egész évre — — — 14.—
Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.	

A lap megjelenik hétfő kivételével mindennap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.

Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Balaton-szövetség.

Budapest, augusztus 2.

A nyár forró hevében ezer és ezer emberrel vannak telve a balatonparti nyaralók, fürdőtelepek. Csak ezer és ezer emberrel, holott száz-
ezreknek kellene élvezni azt a természeti bü-
bájt, azt a gyógyító belzsamot, amit a Balaton-
vidék nyújt, amit a Balaton vize lehel ki magá-
ból. Sajnos, ez nem így van. S mert ez nincs
így, évről-évre így nyáron felmerül a kérdés az
érdekeltek körében, hogy valahogy fel kellene
lendíteni a Balaton-kultuszt, Közép-Európa nya-
raló-telepévé kellene átalakítani ennek a föld-
résznek legszebb természeti kincsét. De hogyan,
mikor a társadalom részint gyenge, részint kö-
zönyös e tekintetben. Az állam, az pedig évtize-
dek, vagy századok mulhatnak, jöhetnek, egy-
általán nem törődik a kis magyar tenger és annak
vidéke kincseinek kiaknázásával.

Most ismét napirendre került a Balaton-
kultusz dolga, abból az alkalomból, hogy dunán-
tuli lelkes vezérférfiak kezdeményezésére meg-
alakulóban van az ugynevezett Balaton-Szövet-
ség. Most még csak megalakulóban van, de hogy
valóban testté válik-e az ige, életet adó lüktető
erévé válik-e majdan a Balaton-Szövetség a
Balaton-kultusznak, az még a jövőnek homá-
lyos kérdése. Mert láttunk mi ott a Dunántul
sok szép eszmét felvetni, melyek egyideig lán-
goltak, hevítettek is, de azután kialudtak, mert
ez a hangolás nem volt egyéb a szalmatűz fel-
lobbanásánál.

Olvasván a Balaton-Szövetség megalakulására
vonatkozó sorokat, eszünkbe jut a régi Balaton-
vidék képe, mikor még ott járván partjain a
Kisfaludayk, a Deákok, a Bezerédyek a dunántuli
nagynevű férfiak azt találgatták, hogy mi lesz
egykor ebből a fonséges tóból, az Isten könnyé-
ből, ha felfedezi a német, vagy legfőképpen az
anglius. Ugy látszik ezek a régi jó táblabírák
már akkor is sejtették, hogy nagyon nagy időnek
kell addig elmúlni, míg a Balatont fel akarja fe-
dezni a hivatalos magyar állam, melynek minisz-
tereit, államtitkárait s vezető férfiai közül pedig
nem egy látta meg a veszprémi, somogyi vagy
zalai parton a napvilágot.

De hát az állami segítség sajnálatos elmará-
dása dacára is megváltozott a régi, elhagyatott
Balaton képe, az egykor homokos, nagy náddal
borított talajon köröskörül, Kenesétől Kesz-
helyig viruló fürdőtelepek váltják fel egymást s
bont a hullámos Balaton tetején vitorlás yachtok
repülnek versenyt s négy személyszállító
hajó törli, hasítja a fodros hullámokat. S hogy
nem vonultak el a közeli évtizedek nyomtalanul
a kis magyar tenger felett, az a Balatonvidék értel-
miségének kizárólagos érdeme. Azé az értelmi-
ségé, mely fájdalom, már pusztulóban van s mely
annyi megpróbáltatást kiállva, a jövődért dolgo-

zott, de lelkének öröme telik abban, hogy im,
amíg ő megöregedett, a Balaton megifjodott.

Haladás van kétségtelenül, de nem annyi és
nem akkora, amekkora kívánatos volna. Mi így
is szeretjük a Balatont, büszkeségünket találjuk
benne, de az az idegen, aki idevetődik hozzánk,
az ott kényelmet is akarna találni, aminőt meg-
talál Európa egyéb világfürdőiben. Közlekedési
eszközök a veszprémi és zalai parton nincsenek.
A rettenetes közönyös fásultság a balatonparti
vasutat itt még nem képes most sem megterem-
teni, a somogyi rész telepeinek nagy része pedig
a társadalmi tevékenység megszibbadásáról regél.
Pedig ennek a fásultságnak, zsibbadságnak véget
kell érnie s hogy véget érjen, a Balatonvidék
egész területe részére meg kell teremteni a vál-
lalkozási kedvet és az ehhez való tőkét. Ezt
akarja megteremteni a Balaton-szövetség, mely-
nek alapszabály szerinti célzata a következő:

«A Balaton partján levő s a jövőben még ala-
pitandó összes fürdőtelepek között testvéries kap-
csolat létrehozása a célból, hogy a külön helyi
viszonyok szemmel tartásával a fürdőtelepek ide-
genforgalma emeltesse s az egész balaton parti-
vidék virágzóvá fejlesszessék.

A fürdőtelepek közönségének minél több előnyt
nyújtani, a házi szükségleteket minél olcsóbbá és
minél könnyebben hozzáférhetőbbé tenni; a lak-
béreket és a gyógyköltseget a külföldi olcsó ver-
senyhez alkalmaztatni; a szórakozásokat és a
kirándulásokat megkönnyíteni, egységesen megál-
lapított nyári program utján a fürdők közti érint-
kezést s általában a parti életet élénkebbé tenni.

A Balaton összes partjain körülfutó, jó és ár-
nyas utakat, ingyenes vagy igen olcsó körtelefon-
szolgálatot, a fürdőbiztosítási intézmény egységes
szabályozását, vasuti és gőzhajózási menetrende-
ket közérdekűleg megállapítani; új építkezések
után minél hosszabb adómentességet kieszközölni;
közös fürdő-reklámokat készíttetni és forgalomba
hozni; úgy a nyári, mint a téli szórakozásokat he-
lyesen, egymást nem alteráló módon beosztani, a
téli sportot, jégvitorlázást meghonosítani stb. stb.

Ezzel a céllal programjában üdvözöljük a
Balaton-szövetséget, abban a reményben, hogy
azt a programot, melyet alapszabályaiban fog-
lalt, nemcsak hogy beváltja, hanem megnagyob-
bitva váltja be, hogy abból jólét, boldogulás
fakadjon arra az ösmagyar népre, mely meg-
szállta a zalai, veszprémi részen azokat a hegye-
ket, melyekre hajdan a római legiók rakták vá-
raikat s termővé tette, beültetett erdőkkel meg-
kötötte azt a homokot, mely egykor ellepte a
szép Somogynek tájékait. Sió.

Budapest, augusztus 2.

A képviselőház augusztus hó 3-án, szerdán
délutól 10 órakor ülést tart, melyen folytatják
az igazságügyi tárca költségvetésének tárgya-
lását, annak befejezte után pedig a honvédelmi
tárca kerül a sor.

Házaszabálymódosítás. Politikai körökben
már hosszabb idő óta erősen tartja magát az a
hir, hogy a kormány már a legközelebb ház-
szabálymódosítással áll elő. A kormány rész-
ről ugyan e tekintetben még határozott kijelen-
tés nem tétetett, de viszont a módosítás illető
hírek nem cáfoltattak meg. A hírek valóságát
látszik bizonyítani az a körülmény is, hogy a
mentelmi bizottság, — foglalkozva a képviselőház
mult évi július 29-iki ülésében történt kínos esettel,
melyet a gróf Khuen miniszterelnök napirend-
indítványának írásban történt benyújtása s ezen
indítvány összetétele idézett elő — az ezen ügyre
vonatkozó a képviselőház elé ma beterjesztett
jelentésében azt javasolja a Háznak, hogy mi-
után a jelenlegi házaszabályok ily cselekmények
megakadályozására nem alkalmazhatók, a *háza-
gos házaszabályok módosításának*. Ajánlja
pedig a módosítást olyképpen eszközölni,
hogy azok a jövőben szigorú megtorlást
nyújtsanak mind olyan esetben, midőn a
nemzeti képviselő és az alkotmány sérelmet
szenvedne egyesek vagy többek erőszakos eljá-
rása által.

A bizottság ezen határozatához a bizottság
szabadelvűpartí tagjai hozzájárultak, az ellenzéki
pártok képviselői azonban tiltakoztak ellene, de
ellenindítványt nem nyújtottak be.

Bánffy zágrábi diszpolgársága. Zágrábból jelen-
ük: Az ellenzék a tegnapi községi ülésen indítványt
tett, hogy báró Bánffy Dezsőt utolsó beszéde miatt
fosztsák meg diszpolgárságától és fejezzék ki
neki rosszaságukat. Rövid vita után Mosinszki
polgármester kijelentette, hogy ha sajnálja is, hogy
Bánffy beszédében a *közjogi viszonyokban való
járatlanságot tanúsított*, az indítványt még sem
bocsáthatja szavazás alá, mert az ellenkezik a vá-
rosi rendtartás 16. szakaszával. A törvénynek az a
helye, amelyre a polgármester hivatkozott, pontosan
sorolja fel azokat a dolgokat, melyek miatt
valakit polgári jogától meg lehet fosztani.

A nagykörsiek és Eötvös Károly. Eötvös Károly
képviselő — mint jelentik — e hónap 14-én először
jelenik meg választói előtt, mint a báró Bánffy Dezső
vezetése alatt álló «Uj párt» tagja, hogy legesleg-
újabb politikai pártállásáról és az ősszel ismét
összeülő képviselőház elintézésére váró politikai
kérdésekről tájékoztassa választóit.

A nagykörsi függetlenségi és 48-as párt ugyan-
ekkor ezt a nyilatkozatot közli:

«A nagykörsi 48-as és függetlenségi párt végre-
ha a bizottsága ez év július hónap 25-én tartott
gyűlésében már harmadikban tárgyalván ama jelen-
ségeket, melyek Eötvös Károly úrnak, mint városunk
48-as és függetlenségi képviselőjének az ugynevezett
«Uj párt»-hoz való viszonyára vonatkoznak, amennyi-
ben a képviselő úrnak neve az «Uj párt»-nak az év
elején kibocsátott programján ott van, hogy Bánffy
Szegedre elkísérte, hogy Bánffynak a programját a
képviselőházban ez év július hónapban, közvetlen
Bánffy után tartott beszédében is támogatja, hogy
az «Uj párt» végrehajtó bizottságának is tagjává
választották; s minthogy az «Uj párt» 67-es alapon
áll: hogy a nagykörsi 48-as és függetlenségi párt
míndezen okok alapján, bármely részről jöhető félre-
érésnek elejét vegye, határozatilag kimondotta, hogy
«a nagykörsi 48-as és függetlenségi párt szilárdul
és tántoríthatatlanul ragaszkodik a 48-as és függet-
lenségi párt programjához és elveihez hű».

Egyszermind megbizta a párt alelnökét és jegyzőjét, hogy e határozatot tegyék nyilvánossá. Nagy-kőrös, 1904. július hónap 25-én. Szentpétery Károly elnök, Szép Lajos alelnök, Danóczy Antal jegyző.

Ezt a nyilatkozatot az a lap, melynek Eötvös Károly főmunkatársa, egyszerűen misztifikációnak jelenti ki, ami azonban még egyáltalán nem bizonyos. Bármin van a dolog, a nagykörosi beszámoló elég érdekesnek jelentkezik.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Badapest, augusztus 2.

Ma folytatták és be is fejezték a közoktatásügyi tárca költségvetését és úgy déli egy óra tájban megkezdődött az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalása.

A mai nap első szónoka Melzer Vilmos százszázados képviselő volt, aki Gaál Sándor tegnapi vádjával szemben védelmezte a százszázados iskolákat, de azért a vádak egyikét sem tudta megcáfolni. Gaál Sándor a gyöngye védekezés hallatára személyes kérdésben újból hangsúlyozta tegnapi vádjait és azok megvizsgálását kérte a minisztertől. Utána Trubinyi János panaszolta el a közélet erkölcsi romlását, sülyedését, melynek okát a mindjobban terjedő szocializmusban látja és ennek ellenében egy a katolikus, mint pedig a protestáns egyházak együttes erélyes akcióját tartja szükségesnek. Rakovszky István rövid felszólalása után, amelyben pártja nevében tiltakozott Lendl határozati javaslata ellen, mert az a felségjávakat csorbítaná, az általános vita véget ért.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter emelkedett ezután szólásra és reflektált a vita folyamán felhozott észrevételekre. Különösen figyelmet érdemlő azon kijelentése, hogy elismerve a tankönyvek szerkesztésénél tapasztalt állapotok visszasságát, igéretet tett arra nézve, hogy rövid idő alatt rendezni fogja ezen kérdést és pedig akként, hogy ezentul sem a szülők anyagi, sem a tanulók szellemi kárt ne szenvedjenek. Szellemes megjegyzések kapcsán cáfolta meg Eötvös Károlynak a zeneakadémia hazafias érzelmeit illető vádjait és adatokkal igazolta, hogy Eötvös állításai csupán egyszerű, kávéházi törzsasztalnál elmondani szokott adomák jellegével, de abszolút semmi alappal nem bírnak.

Csernoch János és Vertán Endre rövid felszólalása és a közoktatásügyi miniszter ezekre vonatkozó felvilágosításai után részleteiben is

elfogadta a Ház a közoktatásügyi tárca költségvetését.

A szokásos déli szünet után áttért a Ház az igazságügyi tárca tárgyalására, melyet rövid indoklás kapcsán ajánlott elfogadásra. Annál hosszabban, az egész Ház osztatlan figyelmeltensége közepette beszélt Bizony Ákos, a Kossuth-párt szónoka és saját pártjának gyakori ellentmondása kísérte felszólalásának ama részeit, melyek egyenesen a párt programjával állanak ellenkezésben. Különösen nagy zajt és mozgolódást idézett elő azon kijelentése, hogy az esküdtzéki intézmény eltörlését kívánja. Ambár nem figyelemreméltó indokokkal is támogatta ebbeli véleményét, mégis a párt tagjai körében rossz vért szült, hogy ezen kijelentést mint a párt hivatalos szónoka tette, holott a függetlenségi párt programjának egyik sarkalatos tételét képezi az 1848. évi törvények fentartása, fejlesztése, amelyek körébe az esküdtzéki intézmény is tartozik.

Feltegetéseivel jóval túl ment a tanácskozárszánt időn, úgy hogy a következő ülés napirendjének megállapítása után már fél négy felé járt az idő, midőn az elnök az ülést berekesztette.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Perczel Dezso.

Jegyzők: Daróczy Aladár, Dedovics György és Kovács Pál.

Elnök az ülést megnyitva, hitelesíteti a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, előterjeszti az irományokat.

Maróthy László a mentelmi bizottság előadója be-terjeszti több képviselő mentelmi ügyére vonatkozó bizottsági jelentéseket.

Elnök a jelentések ki fognak nyomtatni, szétosztatni és annak idején napirendre tüzetni.

Következik

a kulluszminiszteri tárca

költségvetésének általános tárgyalása.

Melzer Vilmos: Pólemizál Gaál Sándor tegnapi felszólalásával, melynek nagy része támadás volt az erdélyrészi lutheránus egyház működése és magartatása ellen. Tiltakozik azon vád ellen, mintha a százszázados iskolák hazafiatlan szellemben nevelnék a tanulókat és e tekintetben hivatkozik a tanfelügyelő 1902. évi jelentésére, amelyben az állam ezen közege a legelismerőbb szavakban dicséri ez iskolák tantes-tületeinek hazafias érzelmét és külön ki is emeli a növendékeknek a magyar nyelvben való előmenetelét. Védi a Gusztáv Adolf-Egyletet, amely nem hazafiatlan célokra áldoz, nem üz német propagandát és több magyar községnek adott nagyobb összegű segílyt. A költségvetést elfogadja.

Trubinyi János: A tanítóknál nem elég, ha jó vizsgát tett le, hanem szükséges, hogy tiszta, őnzetlen hazaszeretettel legyenek eltelve, mert csak ez a garancia arra nézve, hogy a kezükre bízott ifjúságot igaz magyar hazafias szellemben nevelik föl. Maga a sajtó is idegen szellemet glorifikál.

Zboray Miklós: Hja! üzleti szellem!

Trubinyi János: A sajtó nemcsak nem finomítja az ifjúság erkölcsét, hanem pénzsóvár spekulációjával beszennyezi azt. Az igazi magyar erkölcs hanyatlóban van, még a színházakba sem lehet erkölcsös gyermeket elvinni, oly gyalázatos dolgokat lehet ott látni és hallani. Az irodalom nagy része is az erkölcselenség pocsolójában fetreng és a pornografia megrontja a gyermekek lelkét. A kristálytisza keresztény szellemet a zsidó erkölcsök megrontják és az az oka, hogy az iskolákban csak türrik már Krisztus tanait. A katolikusok és protestánsok hazafias szellemtől áthatott együttes működése erős akadályra talál az istentagadó, vallásgyalázó, erkölcsel-telen vörös zászlós kozmopolitákban, akik itt már tisztességes megélhetésre találhatnak. Már a szent korona és az ezredéves magyar alkotmány minden alapja ellen küzdenek, hogy ezzel is sietessék a porbahullását. Ezen bajok ellen más fegyverekkel és erélyesebb intézkedésekkel kell karcolni.

Kaas Ivor! Vissza a kereszthez! A szabadkőműves három pontja a legnagyobb baj.

Trubinyi János: Néhány részletkérdéssel foglalkozva, kijelenti, hogy a költségvetést nem szavazza meg.

Gaal Sándor személyes kérdésben örömeinek ad kifejezést, hogy Melzer, legalább beszédjéből ez tűnik ki, nem azonosítja magát a nemzetellenes törekvésekkel és szellemmel. Tárcaja, hogy a százszázados iskolákat általánosságban hazafiatlansággal vádolta volna, csak bemutatja a százszázados gimnáziumban használt könyveket, amelyek tartalma homlokegyenest ellenkezik a Magyarország többi részében használt tankönyvekkel. Hogy pedig ezek a tankönyvek miniszteri engedéllyel használtaknak, erre nézve nincs mit mondania, mert ez a legsúlyosabb vád a kulluszminiszter ellen és erre ő köteles felelni. Melzer minderről beszélt, csak arról nem, amiről kellett volna, nevezetesen nem cáfolta, nem is emlékezett meg szóló azon vádjáról, hogy a gimnázium igazgatója kijelentette, hogy magyar nyelvű bizonyítványt többé nem állít ki. Fentartja a Gusztáv Adolf-Egylet ellen tegnap emelt vádját is, mert szólt nem azt mondta, hogy az iskolákat támogat, hanem igenis egyházi segély címén ad erre nagyobb összegeket. Ezt magának az együletnek évi jelentésével igazolja. Különben is szólónak nem az volt a célja, hogy telekezeteket vagy bárkit is vádoljon, csupán arra törekedett, hogy a kormány figyelmét felhívja az erdélyrészi visszás állapotokra és kérje, hogy Magyarország nemzeti önállóságának érdekében a német sötétség ellen erélyes intézkedéseket tegyen. (Zajos helyeslés a bal- és szélhalon.)

A beszélő ország.

Elbeszélés.

Írta: Harmath Lujza.

Egy napon apámuram se tett, se vett, hanem hamarosan kiadta az utat.

— Fiu! — mondá keményen — sok galibát csináltál a világon. Eredj, élj meg a magad emberségéből.

Ez kellett nekem. Vettem a vándorbotomat és elindultam. Alig halagok túl a falunk határán, mikor egy szegény nyomorék gyermek jön velem szemben.

— Jó napot, öcsém! — szólok hozzá emberséggel. — Hát hova viszen az Úr kegyelme?

— Vinni csak vinne, menni is csak mennék, de az éhség békót tesz lábamra. Három napja, hogy nem volt betevő falat a számban.

— Ejnye, az elég baj! — feleltem, de azonnal segítünk is rajta. Édes jó anyám megtölte a tarisznyám jóféle füstölt kolbászszal, meg turóspépénnyel — jut belőle neked is.

— Előre is áldjon meg az Isten érte! — hálálkodott a nyomorék.

Leültünk egy domboldalra, megnyitottam a tarisznyámat s addig tessékelttem az én kis vendégemet, amíg végre örömmel felkiáltott:

— Ugy jól laktam, hogy most már egy hétig is kibirom a koplalást. Köszönöm, hogy megmentettél az éhhaláltól.

— Az így van rendén, kedves öcsém, hogy épkezéskor ember segítsen a nyomorékon. Isten rendelte így.

— Csakhogyan kevés ember teljesíti. Te megosztottad velem a kenyered, én adok helyébe egy jó tanácsot.

— A jó tanács mindenkinél elfér. Hadd hallom.

— Van egy ország itt a hegyeken és vizeken túl, ahol ember, állat, fű, fa, virág, lepke, bogár beszél. Olyan süketítő zajt csapnak, hogy a gyenge szívű ember belebolondul. Te erőskoponyájú székelynek látszol.

— Meghiszem az! — feleltem székely büszkeséggel. — Nem ijedek meg az árnyékomtól.

— Abban az országban van egy monda. — Ugy beszélnek, hogy egyszer el fog jönni egy néma ember és az megtiltja fűnek, fának, madárnak, bogárnak, hogy belekontárkodják emberi dolgokba. Nőjjön, virágozzék, cirpeljen, zümmögjön, vágogjon, de az emberi hangnak hagyjon békét.

— Kétszeres góbé legyek, ha értem, mit beszélsz.

— Mindjárt megmagyarázom. Te már többször voltál azon a ponton, hogy király légy, de mindig elestél tőle, most légy eszedben. Ha beszélő országba érsz, ne szólj egy szót sem semmiféle emberfiához. Tedd magad, mintha néma lennél. Meglásd, azonnal királyuknak választanak.

— Köszönöm jó tanácsod, meg is fogadom.

— Nem valold kárát, gazdag országod lesz. Egy darabig elkisérlek, nincs messze. Egy kicsit jobbra megyünk, egy kicsit balra térünk s egyenesen rátalálunk. Mire a fiasyuk feljön az égre, éppen hogy ott leszünk.

— Hát elindultunk lassacskán. Mentünk, men-degültünk s egyszer csak ott voltunk beszélő országban.

Uramisten! Miféle zsongás-bongás, csakugy dübörög az ember feje tőle. Körülnézek, hát csak egyedül vagyok, az én kis nyomorékom úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Hm. Ez már csak

valami! Eszedben légy, góbé, hogy a fejedre ne essél.

Eh, Góbé Palkó nem fél a maga árnyékától. — Lássuk, mi következik.

Leülök az ország határvökré megpihenni, amikor egy sereg tarka-barka madársereg röppen el fölöttem s valamennyi egyszerre kiáltja:

— Adjon Isten, Góbé Palkó!

— Ne-te-ne! Miféle Isten teremtményei ezek? — mondám magamban s már-már vissza akarok köszönni, mikor eszembe jut, hogy némának kell lennem, ha király akarok lenni.

Hát próbálkozzunk. Az ember sohsem tudja, honnan ugrik elő a szerencséje.

Jönnek a báványkák, nyuszikák, bogarak, lepkek és mindenik rám köszönt:

— Adjon Isten, Góbé Palkó!

Ejnye, ejnye, ez már mégis csak sok! A türelmem kezdett megfogyatkozni, a székely virtus feibuzgott bennem és én már-már oda kiáltottam, hogy eihallgatsz te beste lelke! — mikor eszembe jutott a nyomorék tanácsa.

Némává kell lennem, ha király akarok lenni. S pedig nekem ok-mód azzá kell lennem, mert így jövedelte meg az öreg banya.

Hát csak úgy bólogattam némán nekik.

Hirt vittek-e rólam, vagy mi a manó, de még ki sem pihentem jól magamat, mikor csak halom, hogy dübörög a föld és a levegőben énekelve, kiabálva, zümmögve, bégetve, krárogva csak halom szüntelen:

— Eljen a király, éljen a király!

Ne-te-ne! Ezek csakugyan megbolondultak. Egy egész zászlóerdő közeledik felém és folyton azt kiáltják: Eljen a király!

No, Palkó öcsém, most vedd elő a tartalék-

Rakovszky István: Foglalkozik a Lendl Adolf által tegnap felhozott tanszerpanamákkal és ő is felhívja ezen viszály állapotokra a kormány figyelmét, különösen azon szempontból, hogy a szülők ne sarcoltassanak a jövőben, mint eddig. Lendl Adolfnak határozati javaslatát, mely szerint a közalapítványi birtokok kezelésére vonatkozó kimutatásokat terjeszték be a Ház elé, nem fogadhatja el, mert ezek teletti főfelügyeleti és ellenőrzési jog ő felségét illeti meg és így a király egyik jogának csorbításához nem járulhat hozzá.

Elnök a vitát bezárja.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter: Részletl a vita folyamán felhangzott észrevételekre és kijelenti, hogy az egyes bejelentett visszaélések tárgyában szigorú vizsgálatot fog tartani és azok eredményéről később jelentést tesz a Háznak. (Helyeslés.) Köszönetét fejezi ki Veress Józsefnek, aki pártja nevében is kijelentette, hogy őt a népiskolai törvényjavaslat törvényerőre emelésében támogatni fogja. Eötvös Károlyt megnyugtatta, hogy évenként kétszázra megy az újonnan felállított népiskolák száma. Helyesli Csernochnak és Trubinyinak azon kívánságát, hogy az 1868. évi XXXVIII. tcikk 23. §. és az 1893. évi XXVI. tcikk 12. §. töröltsék, csak megjegyzi, hogy a kormány e tekintetben már intézkedett. Sajnálja, hogy a vita folyamán Halász Ferenc miniszteri osztálytanácsos nevét is felemlítették egyesek, még pedig bántó módon, holott a nevezett tanácsos olyan érdemeket szerzett a népoktatás fejlesztése terén, amelyek csak dicséretet és elismerést, nem gáncsolat és elítélést érdemelnek. (Általános zajos helyeslés.) Nem hiszi, hogy mint Trubinyi János jelezte, volnának olyan tanárok, akik a vallást Hekubának tekintenék és olyat, aki az igazi vallásos oktatást gáncsolná, megtűrni nem fogja. (Általános helyeslés.) Barátja a szellemi proletárizmus csökkentésére irányuló törekvéseknek, de viszont a polgári iskolák fejlesztését szükségesnek tartja a kereskedelmi, ipari pályára készülőkre és a kishivatalnokok képzettségének fokozása érdekében. Tiltakozik Bedőházy azon vádjá ellen, hogy a Ferenc József-nevelőintézet a nagyvárosi vágyak szolgálatában állana és az ilyen intézetekre nagy szükség van már csak a vagyonosabb szülők érdekében. Készségesen igéri meg, hogy a Gaál Sándor által letett a szász iskolákban használt tankönyveket revízió alá véteti, csak azt jegyzi meg, hogy nem találta a történelmi könyvben oly gyalázó kifejezéseket Rákóczi, mint Gaál azt jelezte. A tankönyvek gyakori változtatását ő is helyteleníti és igyekvni fog ez ellen helyes intézkedéseket tenni, de előre kijelenti, hogy nagyon bőséges lesz. Maga is sajnálattal tapasztalja, hogy az egyetemi hallgatók 90 százaléka bukik el a vizsgákon, de nagy hiba lenne ezen állapotért egyedül a tanárokat hárítani az okot. A jogi vizsgálatok reformjával akar e bajokon némileg segíteni, de a legnagyobb baj az, hogy az egyetemi hallgatók nem járnak előadásra. Veres József azon kérelmét illetően, hogy a

eszedet, mert itt valami olyan tisztesség ér, amit még nem találtál életedben.

Hát csak jönnek felém, hajtogatják a zászlókat előttem s az ország fehérszakállu bőse így szól hozzám:

— Felséges urunk, királyunk!

No ez már nem tréfa! Most az egyszer csak megkapom a koronát, amiért annyi galibát csináltam életemben.

Négy szál legény kivált a sokaságból, keresztbetették a zászlójukat, engem hamarosan ráhoptintottak s így indultunk meg nagy muzsikaszóval a főváros felé.

Alig érünk a piacra, asszonyserg jön velünk szemben.

— Itt hozzák a királyleányt! — kiáltja a nép. — Ez a te jövődöbeli feleséged.

Nézek, nézek, hát látok egy kosárban egy aranyos ruhába öltözött Babszem Jankót. Pupos is, banzsöl is, sánta is.

— Éljen a király! Éljen a királyné! — ordítja a tömeg.

— Éljen a sárkányok nagyanyja, de nem én! — ordítottam magamonkivül, elfeledkezve némaságomról. Nem leszek király! Nem kell a királyság! Egyétek meg!

Hanem aztán uccu neki, vesd el magad! Illa bereg, nádad, erek! Én futottam elől, a nép utánam s ha nem találom meg hamarosan Székelyországot, bizony Isten bőrémmel fizetek.

Azok futnak még most is, ha el nem fáradtak, én meg itt ülve az apám portája előtt, azon töröm a góbé buksimat, hogy hát hol van az az ország, ahol én király leszek?

Mondjátok meg, ha tudjátok.

protestáns lelkészek részére is létesítsék az egyetemen fakultás, kijelenti, hogy ezt legjobb lenne a protestáns egyház kebelében megfontolás alá venni és ha kifortt a gondolat, akkor lehet már bővebben foglalkozni a kérdéssel. Biztosítja Eötvöst, hogy meleg szeretettel karolja fel a zeneművészetet, különösen a magyar zenét. Nem volna magyar ember, ha ezt nem tenné, különben Eötvös máris megtagadta tőle a magyarságot és olasznak tartja. Vigasztalásul szolgál szólnak ezen váddal szemben az, hogy Eötvös az eddigi összes kultuszminiszterektől is megtagadta azok magyarságát. (Derűtség.) Oszintén megvallja, hogy nem akar külön magyar lenni báró Eötvös Józsefnél és büszke lesz, ha báró Eötvös nyomdokain haladva, a magyar kultúra terén olyan alkotásokat teremtene, mint báró Eötvös. Ami Eötvös Károlynak a zeneakadémia ellen irányuló vádját illeti, kijelenti, hogy az teljesen alaptalan és adatokkal igazolja, hogy ott nagy súlyt fektetnek a magyar zene fejlesztésére és elég intenzíven tanítják a magyar zenetörténelmet. Ugyisint alaptalanok a filharmonikusok ellen emelt vádjai is Eötvös Károlynak, mert a társaság gyakran ad elő magyar zenét és valótlán az, mintha százszázalékosan az állam évi szubvenciója e társaságnak, mert egy árva krajcárt sem kap. (Derűtség.) A filharmonikusok hazafiatlan szellemét, illetőleg Eötvös vádjának alaptalanságát mi sem bizonyít a jobban, mint az, hogy gróf Apponyi Albert tavaly, mikor a társaság ötvenéves fenállását ünnepelte, meleg elismerő szavakban emlékezett meg a társaság hazafias működéséről.

Olay Lajos: Eötvösnek volt igaza. Apponyi az német. (Oriási derűtség.)

Tisza István: Ezt nem mondta még senki.

Berzeviczy Albert: Mindenesetre nagyobb szakértőnek ismeri el Apponyit legalább a zene terén, mint Eötvöst (Derűtség.) és így inkább Apponyi állítását fogadja el, mint Eötvös alaptalan ráfogatásait, valóknak. (Zajos helyeslés.) Végül Lendl Adolfnak a közalapítványi birtokok kezelésére vonatkozó felszólalása következtében jelenti, hogy felhatalmazást nyert a királytól arra, hogy bizottság küldessék ki a birtokok helyszíni megvizsgálására azok jövedelmének fokozása céljából. Ajánlja a költségvetés elfogadását. (Zajos taps és helyeslés a jobboldalon.)

Elnök kérdésére a Ház többsége Lendl Adolf határozati javaslatának mellőzésével a költségvetést általánosságban elfogadja. Következik

a részletes tárgyalás.

Csernoch János kifogásolja, hogy az alapítványi jövedelmekből eredő kiadások a költségvetésbe felvételtek.

Berzeviczy Albert elismeri Csernoch felszólalásának helyességét és kijelenti, hogy ez nem szolgál precedensül a jövőre. (Helyeslés.)

Azután a Ház többsége az egyes tételeket megszavazza.

Elnök az ülést 20 percre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök az ülést újból megnyitja. Következik

az igazságügyi tárca

általános tárgyalása.

Rohonyi Gyula előadó a rendelkezésre álló idő rövidsége folytán csupán igen röviden indokolja a tárca költségvetését és azt elfogadásra ajánlja.

Bizony Akos függetlenségi és Kossuth-párt nevében kijelenti, hogy bár alkalmazkodva a Házban divó szokáshoz a költségvetést nem szavazza meg. Ez korántsem bir személyi élel az igazságügyminiszter ellen, akinek tehetségét, tudását, munkásságát, alkotásait nagyon becsüli. Inkább politikai szempontból utasítja vissza a költségvetést és pedig azért, mert az igazságügyminiszter, aki a békés Széll-kormány tagja volt, ma tagja az erőszakos Tisza-kabinetnek is. Elismeri, hogy az igazságügyi tárca költségvetése normális és csak alig tapasztalható a multhoz képest eltérés, de éppen az alapos és olcsó igazságszolgáltatás érdekében nagyobb összeget is halandó lenne e célra fordítani. Nem helyesli, hogy a miniszter az ügyvédi nyugdíjintézet megerősítésének céljaira semmit sem vett fel a költségvetésbe, holott az ügyvédi kar megérdemelné az anyagi támogatást, mert hisz főfoglalkozása az állam lakóit jogvédelemben részesíteni, az pedig, amit fáradságuk ellenértékül kapnak a felektől, oly csekély, hogy az inkább alamizsnaszámba megy. Részletesen foglalkozik a kész törvényjavaslatokkal és különösen az uszaráról szóló törvényjavaslat melletti tárgyalását sürgeti. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: De ugy, ahogy most van, mert a tisztelt tuloldal szerethetnek egy kicsit enyhíteni rajta. (Mozgás a jobboldalon. Zaj a baloldalon.)

Bizony Akos: Kéri a büntető törvénykönyvnek a lopásra vonatkozó rendelkezéseit enyhíteni, viszont a magánbűntudományoknál a panasz visszavonhatatlanságának kimondását. (Helyeslés.)

Az esküdtszéki intézménnyel foglalkozik és azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy az, mint sehol a világon, még Magyarországon sem vált be és ezér' büntetőügyekben eltöröndőnek és csupán sajtóüggyekre nézve tartja kívánatosnak fentartani.

Rakovszky István: Hisz ez reakció!

Visontai Soma: Nem szabad illet a párt nevében mondani. (Nagy zaj.)

Bizony Akos: Adatokkal igazolja állítását. Határozati javaslatot nyújt be a magyar polgári törvénykönyv melletti elkészítése tárgyában.

Elnök a vitát félbeszakítja, megállapítja a holnapi ülés napirendjét és az ülést egy negyed 4 órakor bekezeszti.

Az orosz-japán háboru.

Budapest, augusztus 2.

Gróf Keller tábornok halála fájdalmas és stratégiailag is súlyos veszteség az oroszoknak. Gróf Keller július 31-én, amikor Kuroki japán hadvezér Csavuan mellett meg akarta kerülni az oroszok hadállását, nagyon is közel merészkedett az ellenséges ütegekhez. Így érte a japán granát, mely életét kioltá. Keller grófnak igen fontos szerep jutott a szárazföldi operációknál; alig volt hadi esemény, melyben részt nem vett volna. A legvakmerőbb haditényeket, a legveszedelmesebb pontok őrzését rája bízta Kuropatkin.

Másik érdekes hír két 6000 tonnás orosz gőzös menekülési kísérlete Port-Arthurból. A két gőzös július 24-én a köd oltalma alatt hagyta el a port-arthuri kikötőt, de mikor a köd eloszlott, észrevették a japánok s a két gőzös fogságba került. Ugy látszik, Port-Arthur polgári lakosságának előkelőbbjei lehettek rajtuk. Isten tudja, milyen érdekes foglyok kerültek így a japánok fogságába.

Mai távirataink a következők:

Az oroszok újabb veresége.

Tokio, aug. 2.

(Reuter.) Kuroki tábornok két napi küzdelem után tegnap az oroszokat két külön ütközetben Jusulikkinnél és Jancselingnél megverte.

Inkau megnyitása.

Tokio, augusztus 2.

A japán kormány elhatározta, hogy Inkau megnyitja a kereskedelemnek. A semleges hajóknak megengedik a szabadforgalmat amaz egyetlen korlátozással, hogy a hadicsempészet formálisan tilos.

A Malacca.

Szentpétervár, augusztus 2.

Egy kormánykommünike előadja a Malacca-ügyet s hozzáteszi, hogy a gőzösnek rakományával együtt való szabadon bocsátását az angol kormány ama nyilatkozata alapján, hogy az utóbbi államtulajdon, nem magyarítható arra, hogy a cári kormány elállt ama szándékától, hogy egyes cirkálóhajókat és hadihajókat egyáltalában kiküldjön, hogy azok megakadályozzák a japánok számára való hadicsempészetet.

Szentpétervár, aug. 2.

Az orosz távirati ügynökség úgy egészíti ki a Malacca-esetre vonatkozó mai kormánykommünikét, hogy már lejárt a Peterszburgnak és Szmolenszknak adott külön eladata határideje, melynek végrehajtásában ezek a Malaccát is feltartóztatták.

TÁVIRATOK.

A macedóniai események.

Konstantinápoly, augusztus 2. A vizsgálat kiderítette, hogy Prizrendben nem terveztek merényletet. Kiderült, hogy elhasznált villamos világítótestek voltak azok, amiket dinamittöltényeknek néztek és amelyeket egy szomszédos házból dobtak a laktanya elé. Ezért két letartóztatott bolgár szabadon bocsátottak és a mohamedánok izgatottsága megszűnt. Eddig nem erősítették meg azokat a híreszteléseket, hogy a monasztiri vilajet dibrei szandászában albán mozgalom keletkezett volna. A guzinjei kajmakám, törvényszéki elnök és csendőrség ellen elkövetett legutolsó kihágások ama híresztelés következtében keletkeztek, hogy törvényszéki és adóbehajtási ujítások várhatók. Az Ipekől egy őrnagy vezetésével odaküldött csendőrcsapat helyreállította a rendet.

Előfizetési fölhívás!

1904. évi auguszt. hó 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra*, miért is kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Lakhelyüket változtató t. előfizetőinket pedig az új lakhely bejelentésére kérjük.

T. előfizetőinknek ezentul is megküldjük vasárnaponként rendes heti szépirodalmi mellékletünket a

Magyar Családot,

mely hivatva van szórakoztató és tanulságos elbeszéléseivel és költeményeivel e lap közönségét még szívélyesebb összeköttetésbe hozni kedvelt lapjával.

Kedvezményes előfizetési áron küldjük t. előfizetőinknek az

Urambátyám

egyetlen magyar társadalmi élelpet, melyet t. előfizetőink 4 korona helyett 3 korona negyed évi előfizetési díjért kapnak és a

Budapesti Bazár

magas irodalmi színvonalu, dús tartalmu, legolcsóbb magyar modern divatlapot 1.50 K helyett 1.30 K negyedévi előfizetési díj mellett.

A «Magyarság» előfizetési árai:

Helyben:		Videkre:	
Egy hóra	1.— K.	Egy hóra	1.20 K.
Negyedévre	3.— «	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.— «	Félévre	7.— «
Egész évre	12.— «	Egész évre	14.— «

Az *Urambátyámra* és a *Budapesti Bazárra* előfizetni a *Magyarság* postautalványán is lehet.

Mutatványszámot megismerés céljából kívánatra készséggel küldünk.

Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek a lap elkésve érkezik vagy rendetlenül kézbesítettik, bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy megfelelően intézkedhessünk.

Tisztelettel

a «Magyarság» kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, augusztus 2.

— (Időjárás.) A levegőnyomás Európa délnyugati részén emelkedett, egyebekben pedig változatlan maradt. Európában csak szórványosan voltak zivataros esők és a hőmérséklet alig változott.

Hazánk időjárásában lényeges változás nem volt.

Jóslat:

Változóan felhős, meleg idő várható, elvélve zivataros esőkkel.

Hőmérséklet: + 26.1 C. fok.

— (Ottó főherceg Hallban.) Hall fürdőből jelentik, hogy Ottó főherceg, kinek megrendült egészségi állapota miatt katonai állásától is vissza kellett vonulnia, július hó végén odaérkezett hosszabb üdülésre kíséretével: langendorfi báró *Dlauhovský* főudvarmesterrel, titkárával, két komornyikjával és a hercegi udvartartás személyzetével a fürdőbe. Szállása a kies fekvésű *Rabl* nyaralóban van, melyet *Eurg gróf* néven bérelt ki. Orvosa dr. *Koerbl* császári tanácsos, fürdőorvos, aki természetesen mindenben követi a főherceg bécsi doktorának, egy ismert orvostanárnak utasításait s arról is gondoskodik, hogy a tanár utasításait mindenben kövessék. Ottó főherceg ivó- és fürdőkurát használ s valószínű, hogy legalább négy-öt hétig Hallban marad.

— (A spanyol király veszedelmében.) A legutóbbi események, de különösen *Plehve* meggyilkoltatása óta, az egész világon puszkaporos a hangulat s rémhíreket kolportálnak néha minden alap nélkül. Így a spanyol királyról az éjjel két különböző hírvényre érkezik. Az egyik távirat szerint, mikor *Alfonz király* a santiago dómot meglátogatta, egy pad alatt bombát találak, egy másik távirat szerint pedig a király vonata egy alagutban kisiklott s többen megsebesültek.

— (A bécsi fuvaroskocsisok sztrájkja.) Két nap óta tart Bécsben a fuvaroskocsisok sztrájkja, mely igen hasonló a Budapesten tavasszal lefolyt fuvaroskocsis-sztrájkhoz. Tegnap a kocsisok az Ottak-Ringen nagy zavargást rendeztek, melyet utóvégre is a rendőrség volt kénytelen megszüntetni. Délután s este a munkaadókból s a munkások megbizottáiból alakult bizottság tárgyalt és a reggel megjelenő bécsi lapok igen biztatónak írnak a sztrájkbizottság működéséről, mely szerint a munkások minden lényeges kívánását kielégíteték. A sztrájk eszerint — úgy látszik — befejezéséhez közeledik. Bécsi távirat jelenti: A teherfuvarozó kocsik forgalma ma nagyobb, mint tegnap volt. A sztrájk formálisan még nincs befejezve. A délelőtt minden különös esemény nélkül telt el.

— (Bucsu a ferencrendiekénél.) A ferencrendiek belvárosi templomában ma tartották meg a bucsut a Porciunkula-ünnep alkalmából, amelyre különösen a fővárosban közel eső helységekből száradókat seregesez a hívek. Az áttatosságok reggel hat órakor csendes misével kezdődtek s az ünnepi nagymiséét délelőtt kilenc órakor fényes segédlettel tartotta meg *Dunarich Károly* domonkosrendi perjel. Mise után *Buttykay Antal* ferencrendi atya beszédet mondott az ünnep jelentőségéről, amely a ferencrendi szerzetnek legfőbb ünnepe. Az isteniszteletet délután három órakor litániával fejezték be, amely után a Szent Ferenc rendjének ünnepélyes havi gyűlése volt. *Kiss Arisztid* háziönök elnökletével. Az ünnep alkalmából a templom előtt sátrakat ütöttek az árusok, melyek között ugyancsak élénken folyt a vásár.

— (Ujabb lakbéremelés.) Kellemetlen, bár nem egészen váratlan meglepetésre ébredtek augusztus elsején ismét a fővárosi lakosok. Azok tudniillik, akik nem háztulajdonosok, hanem csak albérlők. Alig akadt ugyanis lakó Budapesten, aki nem kapott volna a háztulajdonostól vagy a gondnoktól egy megfelelően kitöltött blankettaszerű levelet, amelyben arról van szó, hogy «sajnálattal bár, de tekintettel az adó- és vízidíjak emelésének súlyára», kénytelen a háztulajdonos a lakbér árát novemberre felemelni. A lakbéremelés 10—20 percentet tesz ki. Nem az osztó igazság szerint jártak el a háztulajdonosok, hanem amugy gondolomra. Mert néhol az ugynevezett nagy lakások árát emelték 10°-kal, a kisebbeket 15—20°-kal. A lakbéremelés kulcsát bizonyos ötletszerűséggel alkalmazták. Mert amíg egyik-másik házigazda egy 350 koronás egyszerű lakás árát 400 koronára emelte, ugyanakkor egy 2000 koronás lakás áránál megelégedett 200 korona béremeléssel. Fentebb említettük, hogy a béremelés nem történt váratlanul. Hirt adunk ugyanis arról, hogy a háztulajdonosok mintegy két hónap előtt összebeszéltek, hogy emelni fogják a lakbéréket. Testületileg lévén szervezve, könnyű volt ezt keresztülvinni annál is inkább, mert bevárták, amíg a lakásviszonyok akként alakulnak, hogy nem lesz üres lakás. És ez tényre vált. Aki ma Budapesten az évek előtti viszonyokhoz képest üres lakásokra aspirál, az nagyon megjárja. Az építkezés megcsappant, különösen pedig a közép- és alsó osztály által annyira igényelt 2—3 szobás lakások vannak feltűnő csekély számban. Az első emeletet fűtőhelyiségek, raktárak, irodák foglalják le, a második, harmadik és negyedik emelet frontjaiba ugynevezett urasági lakásokat építenek. Természetes tehát, hogy az udvari részbe szorulanak a kisebb lakások, ezek pedig kevesbednek a mellékhelyiségek, lift, feljárók, légudvarok stb. által elfoglalt területtel. Legrosszabban természetesen a kisebb lakások hérlői jártak. Mert nálunk évi 80—100 korona nagy differencia. De semhogy költözöködjének és ezzel felesleges költségekbe verjék magukat, a lakók kénytelenségből elfogadják a béremeléseket. Ha már most elgondoljuk, hogy a kereseti viszonyok nem javultak és nem javulnak, a budapesti lakók kénytelenek ugyanazon jövedelem mellett ráfizetni a lakásokra. Ekkép haladunk szépen a cifra nyomoruság lejtőjén az elszegényedés örvénye felé. Az a sok ezer hivatalnok kénytelen a lakbérére ráfizetni és tovább eladósodni. A hatóság pedig szándékosan nehezíti meg a város övezetében a telepek alakulását. Vajjon mi történnék, ha néhány hónap mulva mozgalom indulna meg, hogy Budapest lakosságának fele telepedjék meg az összes kö-

zeli falvakban, helyiségekben s csak akkor jönne a fővárosba, ha éppen amikor teendőit, hivatalát kell ellátni?

Miért ne ismétlődhetnék a patriciusok által kizsárolt plebs szecessziója? S ha igen, több, mint bizonyos, hogy a patriciusok aláznák magukat és hívnák vissza a lakókat, mert utóljára a mi idegen forgalmunkkal nem lehet megtölteni a lakásokat. Nagy erkölcsi kár rejlik tehát az állandó lakosság szempontjából ebben a kegyetlen béremelésben. Egyelőre azonban bele kell törödnünk a helyzetbe, mert a mi hatóságunknak kisebb gondja nagyobb annál, hogy a megélhetési viszonyokat okos hatósági politikával könnyítse.

— (Plehve gyilkosa.) *Plehve* gyilkosát most hallgatják ki, de a kihallgatás — a «Lokal-Anzeigernek» szeptembertári jelentése szerint — eddig nem járt semmi eredménnyel. Tegnap attól lehetett tartani, hogy a merénylő sebesülésébe belehal. A sebesülés következtében a láb rendkívüli mértékben emelkedett; ekkor a sebesülthöz hívták *Pavlov* kirurgust, aki a genyedet eltávolította, úgy hogy a merénylő most a veszedelmen túl van. *Pavlov*val való beszélgetése közben a merénylő kijelentette, hogy orosz nemzetiségű néptanító és statisztikus. Huszonhat esztendő. Tettét mint ilvett sajnálja ugyan, de nem tehetett másképpen. *Pavlov*ra azt a hatást tette, hogy nem valami intelligens ember. A merénylő külső sérülése jelentéktelen, de két lábujját amputálni kellett s sebesülése a combján aggodalmat kelthet. Azt hiszik, hogy nem sokára a viburgi kórházból a Péter Pál-börtönbe szállíthaták. A rendőrség már megállapította, hogy a merényletet az orosz forradalmi párt szervezte. Több letartóztatás történt. Most már mindenki arról beszél, hogy ki lesz *Plehve* utódja. Ujabb *Ignatiev* gróf, volt kiev kormányzó is emlegetik. *Vitter*ől azt beszélik, hogy részére kancellári állást fognak szervezni. Ily állás szükségességéről *Dzuvo*rn is ír a *Novoje Vremjában*.

— (A chikagói mészáros-sztrájk.) A new-yorki mészáros-sztrájkrol ujabbant azt jelentik, hogy ott a mészárosok és a rendőrség között tegnap *valóságos csata* folyt le. Háromezer sztrájkoló végigvonult a városon és megtámadta a nem-unionista munkásokat. A megtámadott munkások egy épületbe menekültek, a sztrájkolók erre rohamot intéztek az épület ellen és már csaknem sikerült behatolniuk, amikor a rendőrség megjelent. A rendőrök és a sztrájkolók között csata támadt, amely három óráig tartott. Több revolverlövés is eldőrdült. Az épületet a sztrájkolók összerombolták, az ajtókat kiszakították, az ablakokat betörték. Végre a csata a rendőrség győzelmével végződött, amely igen sok tüntetőt letartóztatott. Ezer munkás újra munkába állott.

— (A Mirbach-ügy folytatása.) A Mirbach-ügyből ujabbant sok komplikáció lakadt. Néhány német lap ez alkalmából megvádolta *Günther* Ernő szlezvigholsteini uralkodó herceget, a német császárné testvérét azzal, hogy ő is kivette részét ebből az összegből. *Günther* Ernő herceg most nyílt levelet intézett *Budde* titkos tanácsoshoz, a «Kölnische Zeitung» főszerkesztőjéhez, melyben kijelenti, hogy ő a banktól sem közvetlenül, sem gróf *Mirbach* révén soha egy fillért sem kapott és a pénz elfogadásáról közöltük még csak szó sem volt soha. Mután ezeket a híreszteléseket igen sértőnek találja, saját reputációja megvédése érdekében mindama lapok ellen *ingyonditja a sajlópórt*, akik e rágalmazó híreket átvették s így az ő becsületét megtámadták.

— (A tüzoltókongresszus.) A Magyar Országos Tüzoltó Szövetség elnöksége tegnap délután gróf *Szechenyi* Viktor elnökletével ülést tartott a Budapesten összeülő nemzetközi tüzoltókongresszus végleges programjának megbeszélése céljából. Az elnök első sorban bejelenté, hogy *József* főherceg augusztus 17-én Budapestre jön, hogy a külföldről érkező tüzoltó-vezérférfiakat a Margitszigeten vendégláthassa. A gyűlés lelkes élénkezéssel vette tudomásul a főherceg elhatározását. Ezután az ideiglenes programot vették tárgyalás alá és véglegesen kidolgozták annak egyes pontozatait. Az elnökségi gyűlés általánosságban elfogadta azokat a program-pontokat, melyeket az egyes rendezőbizottsági ülések a tegnapi nap folyamán javaslatba hoztak. A tüzoltókongresszus a városligeti iparcsernyokban augusztus 14-én nyílik meg. Az előkészületek haladéktalanul való befejezésére szűkebb körű bizottságot küldtek ki. Ez ideig száznál több külföldi kongresszusi tag jelentkezett a részvételre, de ez a szám előreláthatólag meg fog kétszereződni. Annál többen jelentkeztek a vidékről és előreláthatólag Szent István-

napja hetében több egyenruhás tűzoltó fogja tartani a főváros utcai életét. Végül a balatoni kirándulás vezetésére és rendezésére a Szövetség alelnökét, dr. Ováry Ferenc orsz. képviselőt kérték fel.

— (André üzenete.) Krisztiániából sürgőnyzik, hogy a Verdengang magántávirata szerint egy tromsói kapitány az André-féle északsarki expedíció palackban utnak indított üzenetét találta meg. A palack, amelyet a Spitzbergaktól északra levő egyik kis szigeten találtak meg, 1888 január havában keltezett levelet tartalmazott. A levél tartalmára vonatkozó közelebbi adatokat csak egy hónap múlva várható, addig tart ugyanis, míg a nevezett kapitány Krisztiániába érkezik utjáról.

— (Szent István napja.) Szent István emléknepét az idén is nagy fényvel üli meg a katolikus egyház és a hivatalos világ. A körmenetben, melyet Vaszary Kólos bíboros herceggel vezet, részt vesz József Agost főherceg, aki a főhercegi család díszhintáján vonul ki. Halmos János polgármester pedig a főváros képviselőivel azokon a díszfogaton vonul föl, melyeket a székesfőváros az ezredévi fin-nep alkalmából csináltatott. Ez a felvonulás nagyban fogja emelni az ünnep látványosságát.

— (Gyászrovat.) Dr. Schack Bélát, a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatóját tájalmás csapás érte édes atyja Schack Antal cs. és kir. nyug. lovaskapitány elhunytával. A közszertetben állott derék öreg ur 79 éves korában hunyt el hirtelen július 28-án Miskolcon, hol teljesen visszavonultan, családjával lakó részének élt, de azért az egész városban ösmert volt. Halála Szczerbovszky Szaniszló tűzoltó-főparancsnokot is érinti, ki a Schack-családdal közeli rokonságban állott. Az elhunyt agg katonát öt gyermeke, nyolc unokája, továbbá menyei és veje gyászolák. Temetése július 30-án volt a mind-szenti római katolikus temetőben.

— (A fiumei kereskedelmi kamara.) A kereskedelmiügyi miniszter lovag Meynier Henriknek, a fiumei kereskedelmi és iparkamara elnökének, idős Walluschitz Antalnak és lovag Cosulich Lajosnak ugyanazon kamara alelnökeivé történt megválasztását az 1868. évi VI. törvénycikk 14. §-a alapján megerősítette.

— (Parasztbecsület.) Tem-szári tudósítónk írja: Négy-öt héttel ezelőtt történt, hogy Balbu Tanaszije jómódu gyiroki gazdaleány fia, megszöktette a falu egyik legszebb leányát, Mihajlovics Ankat. A szerelmes pár néhány napig a férfi nagynénjénél, Jankulov Katinkánál Medves községben turbékol, míg nem megtudták tartózkodási helyüket és a csendőrök hazakísérték a szerelmes leányt szüleihez. A történet óta az öreg Mihajlovics állandóan guntárya volt a faluban és folyton boszantották. Így történt tegnap is. Jankulovné rokonai látogatása végett Gyirokon időzött és a kocsmában mulatott. Ott volt az öreg Mihajlovics is, akit a fiatal Balbu folytonosan ingerelt. Az öreg — mikor már megszalta a dolgot — hazament forgópisztolyáért, majd visszatért a kocsmába, hol a fiatal Balbu szíven lötte és Jankulovné megesbesítette. Balbu szörnyen halt. A gyilkost letartóztatták a csendőrök és bekísérték a temesvári törvényszék fogházába.

— (Elsülyedt angol hajó.) Melbourneból táviratozzák: Az Aigbouth nevű angol hajó útjában New-Castleből Tamarán felé Uj-Guineánál szirtbe ütközött. A Prinz Sigismund nevű német gőzös a levénység közül a kapitányt és hét más tengerészt Brishaneba szállított. Három csónak 16 emberrel még hiányzik.

— (Tüzek.) Namesztórol táviratozzák: Polhora községben szombaton délután hetvennyolc ház leégett. Egy asszony a tűzben lelte halálát. A kárt 200.000 koronára becsülik. — Nagypáradról jelentik: Schwarz Márton cirkói gazdaságban 4000 keszert buza egy asztalban elhamvadt. Egy munkás meghalt, többek sulyos égött sebeket szenvedtek. — Báró Königsarter győpju uradalmában tegnap este óta nagy tömeg szállma lángban áll. A tüzeket gyújtogatás okozta. — Miskolcon szomszédos Matyi községben tűz ütött ki, amely tegnap déltől estig hetven házat hamvasztott el. A veszedelem megfékezésére kivonult a miskolci tűzoltóság is, de az oltás nehezen megy, mert nagy szélvihar dühög. — Tűz volt a borsodmegyei Radistya községben is, ahol egy pár ház leégett. — Fiuméből jelentik: Zengg mellett a Nehaj-kastély szomszédosságában lévő erdőben nagy tűz pusztult, amely a kastély gazdasági épületeit is fonyegeti. A 69. gyalogezred egy százada Kobacik százados vezetésével a tűz helyére vonult, hogy az oltásban segítsenek a lakosságnak.

Báró Roszner Ervin fiumei kormányzó külön hajón ment Zenggebe a tűzvész megszemlélésére.

— (Harc a Béke-téren.) Halálal végződő verekedés volt vasárnap este a Béke-téren. A 2. számú kocsmában összeverekedtek Iván János gyári munkás és Pinter Ferenc gabonamunkás. A verekedésbe beleavatkozott a szomszéd asztaloknál ülő Hardi Sándor, aki szobrászoknak szokott modellt állítani és akit a társaságban Petőfi Sándornak nevezne, mert az arca feltűnően hasonlít Petőfiéhez. Hardi segítségével azután Ivánt kidobták a kocsmából. Iván erre bosszút esküdött és megleste a kocsmából hazatérő Hardit, akit egy tégladarabbal úgy vágott fejbe, hogy az vértől elborítva összeesett. Hardit hazavitték Hungária-ut 90. sz. lakására, ahol reggelre sebeibe belehalt. Ivánt a rendőrség letartóztatta.

x Főhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatruházára.

Tatiás János kutyája.

Budapest, augusztus 2.

Erdélyi, erzsébetvárosi földműves ember, Tatiás János, egy ivnyi terjedelmű levelet küldött be nekünk. A földet turó embernek kérges a keze s a penna bizony nem úgy fog a kezében, mint az uri sorban levőknek. Egyik betűje jobbra, a másik balra dől, ahogy a buza sárga kalásztát is ide-oda mozgatja a szellő. Helyesírási hibáktól sem mentes az írása. Tatiás János úgy írja a szöveget, ahogy beszél. Hogy mi a szógyökér, szógyökér és egyebek: arról bizony neki fogalma sincs. Mégis több gyönyörűséget okozott nekünk az ő levelének az olvasása, mint száz gyönyögtűvel ortografice megírt. Pedig amiről benne szó van, az nagyon szomorú, mert Tatiás János életének tragikumát foglal magában. Szívének minden fájdalmát, érzését minden erejét beleöntötte levelébe: az igazságot. Tatiás János — az igazságot keresi. Es ebben van az ő tragikuma. De minden ékesszólásnál szebben beszél, mindent jobban megmagyaráz Tatiás levele.

«Az én nevem — így kezdi levelét — Tatiás János, erzsébetvárosi lakos, a város belterületén 757 négyzetöl birtokkal rendelkezem, akire én építettem csűr és házat. Ha ezeknek elvesztésével járna is, én elvállalom a felelősséget, hogy igaz az én írásom.» Ezután elmondja, hogy 1903. július hó 21-én reggel 3 órakor házőrző kutyáját eloldotta kötelékéről, hogy egy új köteléket alkalmazzon reá. A kutya azonban, azalatt, amíg ő a csűrben járt, kigugrott a kerítésen az utcára. A közelben lakó kath. kántor pedig éppen akkor jött ki másodmagával a házból, két sertést hajtva a legelőre. A kutya persze megugatta a kántort és a sertéseket is: azután, mint aki jól végezte dolgát, ugyanazon az uton visszatért a házba. Mindez 10 perc alatt történt. Julius 22 én már hívták Tatiást a rendőrkapitányhoz, hogy kutyája megmaria a papot s a kapitány felolvasta neki a törvényt, amely szerint 100 frt büntetés jár ezért. Augusztus 6-án újból bevitették a rendőrkapitányhoz. Itéletet olvastak fel előtte, amely szerint 50 korona bírsággal lett sújtva; nem azért azonban, hogy a papot, hanem mert Moldván Miklós éjjeli őrt marja meg a kutyája.

1903 augusztus 9-én — így folytatja tovább — reggel kapitányi rendeletből előjött két felfegyverkezett rendőr és a pecér két legényével és megkötött kutyámat ott az udvaron erőszakos hatalommal agyonütötték. Szegény oktalan állatom igen keserű orditot és rám nézett, hogy megszabadítsam. En erősen megsajnáltam és meg akartam menteni; de a rendőr féken tartott. Mikor a pap háza előtt mentek, kiszólt a pap az ablakon:

— Megvan-e a kutya?

Rendőri felelet:

— Itt van.

A pap:

— Hála Istennek!

Szeptember 26-án újabb itéletet kapott Tatiás, hogy az 50 koronát tizenöt nap alatt fizesse meg, mert különben végrehajják. Szeptember 28-án ő megírta igazságát és az alispánnak ajánlottan elküldötte. Egészen az idén március 5-ig pihent ez a dolog; amikor e napon ismét beidézték a rendőrséghez. Itt újból felolvasták előtte a harmadfokulag, már a belügyminiszter által is jóváhagyott itéletet. Vagy fizeti az ötven koronát, vagy árverelnek. Már most a belügyminiszternek írta meg igazságát. Junius 7-én jött meg a felelet, hogy nincs pardon; június 20-án pedig már megjelent udvarán a végrehajtó s ami ingója volt, azt lefoglalta. Így a király és néhai királynéknak képeit is, Tatiás ekkor fizetett volna már,

de nem volt miből. Kölcsonért is hiába futkosott. Julius 30-án aztán megperdült a dob Tatiás házában. O felsége és Erzsébet királyné képét kidobták a rámból s a rámból a többi lefoglalt tárggyal a piacon eldobták csekély áron. Egy 120 korona értékű vasalt szekere például 18 koronáért kelt el.

Ime, ez történt Tatiás Jánossal. Minden ingóját elárverezték, mert kutyája állítólag megharapta először a papot, majd a későbbi itélet szerint az éjjeli őrt. Pedig egyiket sem cselekedte. Ez az igazságtalanság azonban mégsem váltott ki semmi durva keserűséget belőle. Bölcs és okos ember ő. Melynek dokumentálására ideiglatjuk levelének végső passzusát:

«Noha én jövevény vagyok itt a városban, azért nincs pártfogóm, még csak egy ember is nincs, sőt inkább ellenségem. Míg a kapitányurak az egész város pártfogója és ezek hamis bizonyítékával ki tudja, miféleképpen fogja kivágni magát. No de akármilyen kifogásokkal is éli a kapitány ur, de én az én egyetlen pártfogómmal, az igazsággal bizonyosságot teszek arról, hogy az igazság igaznak marad mindörökké. Avagy kicsoda merné mondani, hogy az Isten nem az igazságnak Istene? én pedig mondom, hogy a gonoszoknak nem a teremtő igaz Isten az Istene, mert a gonoszok a gonoszoknak Istent, az ördögöt hívják ő Istendüknek. S ez az Istene a gonoszoknak és rontásnak. Avagy ha az igaz Isten terem szép ifjakat, fiukat és leányokat és több eféle dolgokat: vajjon azért teremt-e azokat, hogy mikor legszebben virágoznak, ugyanő megölje azokat. Távol legyen; nem ilyen az Isten igazsága; például ha az ember csinál valamit, épít, azért teszi-e azt, hogy legjobb ideje korában elrontsa azt. Ugy-e nem. A sátán vádolja az embert az Istennél éjjel és nappal; az embert is izgatja az Isten ellen éjjel és nappal. Azért van, hogy az ember ingerülten az Istent szidja: holott nem az Isten, hanem a sátán izgatja és az Isten inkább gyógyítja...»

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A budai nyári színházban szerdán és csütörtökön Millöcker operettje, «Apajune, a vízi szellem» kerül színre. A csütörtökre kiűzött «Babus pacsirta» előadását a jövő hétre halasztották. Faragó Jenő és Feld Mátyás «Az aszfaltbetyár» című énekes bohózatában a címszerepet Thury Elemér, a Király-Színház tagja, Smokkot pedig Németh József játssza. Az újdonságból már megkezdődtek a próbák.

* A pozsonyi színház. Pozsonyból táviratozzák: A városi közgyűlés a pozsonvi színházat jövő évben kezdődő három évi ciklusra 69 szavazattal Andorfi Péter eddigi főrendezőnek adta bérbe.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

== Hil-ert Rezső ártatlan. Többször birt adtunk arról a drámáról, amely Budán a Kereszt-utcában játszódott le. A rendőrség több gyanuok alapján letartóztatta Hilberth Rezső nyugalmazott csendőrhadnagyot azon gyanu alapján, hogy testvéröccsét, Hilberth Gusztávot, akivel előzetesen heves összeköltözése volt, agyonlőtte. A vizsgálat azonban megdöntötte a rendőrség gyanuját, amennyiben egy a fegyverszakértőknek, mint a törvényszéki orvosszakértőknek szakvéleménye azt jelentette ki, hogy a gyilkosság esete teljesen ki van zárva, mennyiben Hilberth Gusztáv önkezüleg vetett véget életének. Ezen két szakvélemény folytán a törvényszék Hilberth Rezsőt szabadlábra helyezte. Védője, dr. Fried Vilmos pedig az ügyességhöz intézett beadványában a további eljárás beszüntetését kérte. Az ügyesség megszüntető határozatára a törvényszék ma megszüntette a további eljárást Hilberth Rezső ellen. Ezzel a megszüntető határozattal most már kétségtelenül megállapított bíróság is, hogy Hilberth Rezső ártatlanul lett meghurcolva, amennyiben testvéröccse, Hilberth Gusztáv öngyilkosságnak s nem gyilkosságnak lett az áldozata.

== Jókai Mór hagyatéka. A Kel. Ért. jelentik: Pesty Árpád kezdeményezésére a napokban egy 7 tagból álló zsűri ült össze Perczel Dezső képviselőházi elnök elnökelete alatt. A

zsűrinek többek között báró *Felitzsch* képviselőházi alelnök, *Szentiványi Árpád* és *Komjáthy Béla* képviselők is tagjai voltak. Ez a zsűri számos levél alapján, melyeket Jókai Mór az utóbbi évek alatt Feszty Árpádnéhoz intézett, egyhangulag kimondotta, hogy a Feszty-család, de különösen *Feszty Árpádné*, akiről *Jókai Mór végrendeletében tudvalevőleg kedvezőtlenül nyilatkozott, mindenkor a legkorrektebb módon járt el Jókai Mórral szemben.* Érdekes, hogy a zsűri egyik tagja azt indítványozta, hogy az elébe terjesztett levelek alapján mondja ki a zsűri azt is, hogy Jókai Mórné méltatlanul bánt férjével. Ennek a tárgyalásába a zsűri azonban nem ment bele, minthogy csupán a Fesztyék rehabilitációja érdekében ült össze.

== A kadarkuti nábob örököse Londonban. Amióta Nagy Akos kadarkuti földbirtokost az országos szenzációt keltő végrendelet-hamisítási pörből kifolyólag elítélték, egyre azt sutogták felőle, hogy eltűnt, Amerikába szökött a kiszabott büntetés elől. Mint most egyik kaposvári újság írja, Nagy Akos tényleg megszökött, de nem Amerikába ment, hanem Londonban telepedett le s mindaddig ott fog tartózkodni, míg büntetése a btk. követelménye szerint el nem évül. Különben londoni tartózkodását Nagy Akos nem titkolja, nyíltan levelez még a kaposvári törvényszékekkel is.

KÖZGAZDASÁG.

Budapest, augusztus 2.

A baromfitenyésztés fellendítése. Tallian Béla földművelésügyi miniszter arra való tekintettel, hogy az immár hetven millió koronára terjedt baromfi-exportunk csak úgy tartható fenn, ha a kiviteli anyag minőségét folytonosan javítjuk, 100.000 koronát vett fel költségében erre a célra, mely összegből 70 százalék a cserekiállítás árkülönböztetése fordítandó. Az állattenyésztési felügyelőségek a miniszter rendelkezésére az egész országban összeirták a nemcsak baromfi iránt való keresletet s nem kevesebbet, mint 13 ezer darab tenyészjószág kiosztása válnék szükségessé. A budget terhére a beszerezhető anyag megvásárolásával a miniszter a Baromfitenyésztők Országos Egyesületét bízta meg, megbízta ugyanakkor Pokay Dezső állattenyésztési felügyelőt, hogy a vásárlásoknál közreműködjen. Ezen vételi eljárásal a tenyészanyag egyöntetűbb lesz. Az egyesület a köztenyésztésre alkalmas tenyészanyagot részben a miskolci baromfiállításon fogja megvásárolni, részben olyan helyeken, ahol a nemes baromfitenyésztés már igen fejlett kiállításokat rendez.

A méhészeti ismeretek terjesztése. Gödöllőről jelentik, hogy ott az egész nyáron időszaki kurzusok vannak az állami méhészgazdaságban a méhészeti ismeretek terjesztésére. Ez idő szerint husz tanító sajátítja el a méhésztetés ismereteit, augusztus 18-án pedig a tanítónők és övönők számára kezdődik a tanítás, amit követ az erdőőrök méhészeti kiképzése. Tallian földművelésügyi miniszter ezekkel a kurzusokkal olyanok kedvét akarja élesztetni, akik állásuknál fogva a néppel érintkeznek és akikől a nép az egyes gazdasági szokásokat ellesi, maga is felbuzdul a méhésztetés iránt, melyet nagyon szépen ki lehetne fejleszteni és még mindig nem álna ha tultermelés. Itt említjük még fel, hogy a gödöllői méhészkiskolában most készült el a husz gyalupadból álló tanműhely, ahol mindazok, akik a kurzust elvégezték, egyuttal a köpükészítést is megtanulhatják.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza erős kínálat és rendkívüli élénk vételkedv mellett szilárd irányzatú volt. — Elkelt 150.000 mm. 20—30 f. magasabb áron.

Rozs 20 f. drágább. — Helybeli paritásra ó és új roz 7.90—8.— kor. jegyez.

Takarmányárpa forgalom nélkül szilárd.

Zab 25—30 f. magasabb és helyben 7.—7.40 jegyez.

Tengeri 10 f. drágább. — Azonnalra kocsira rakva 7.30—7.40 jegyez.

Uj-buza.

Tiszavidéki: 400 mm. 82 k. 11.25 korona, 900 mm. 81 k. 11.25 korona, 700 mm. 79.5 k. 11.25 korona, 500 mm. 82 k. 11.25 korona, 1600 mm. 82 k. 11.25 korona, 100 mm. 82 k.

10.75 korona, 100 mm. 81 k. 10.65 korona, 400 mm. 79.5 k. 10.75 korona, 100 mm. 82 k. 10.87 korona, 100 mm. 80 k. 10.87 korona, 100 mm. 81 k. 10.87 korona, 500 mm. 81 k. 11.25 korona, 500 mm. 82 k. 11.25 korona, 400 mm. 81 k. 11.25 korona, 500 mm. 81 k. 11.05 korona, 200 mm. 81 k. 11.10 korona, 600 mm. 81 k. 11.20 korona, 200 mm. 81 k. 10.95 korona, 1000 mm. 81 k. 11.10 korona, 5000 mm. 81 k. 11.10 korona, 250 mm. 81 k. 11.10 korona, 100 mm. 80.5 k. 11.— kor., 1500 mm. 80.5 k. 11.10 korona, 2000 mm. 80.5 k. 11.12 korona, 1000 mm. 80.5 k. 11.05 korona, 100 mm. 80.5 k. 11.— korona, 100 mm. 80.5 k. 10.95 korona, 550 mm. 80.5 k. 11.10 korona, 300 mm. 80.5 k. 11.10 korona, 500 mm. 80 k. 11.15 korona, 100 mm. 80.5 k., 100 mm. 80 k. és 200 mm. 81 k. 10.95 korona, 100 mm. 80 k. 11.— korona, 300 mm. 80 k. 10.60 korona, 500 mm. 80 k. 10.90 korona, 150 mm. 80 k. 10.92.1 korona, 500 mm. 79.5 k. 10.92.5 korona, 400 mm. 79.5 k. és 1000 mm. 80 k. 10.85 korona, 600 mm. 79.6 k. 10.90 korona, 300 mm. 79.5 k. 10.85 korona, 2000 mm. 80 k. 10.95 korona, 100 mm. 79 k. 10.60 korona, 100 mm. 79 k. 9.— korona.

Hódmezővásárhelyi 3000 mm. 79.6 k. 11.07.5 korona, 2800 mm. 79.6 k. 11.07.5 korona.

Pestmegyei: 1400 mm. 80 k. 11.20 korona, 1700 mm. 81.5 k. 11.— korona, 1000 mm. 81.5 k. és 750 mm. 81.5 k. 11.— korona, 200 mm. 81 k. 11.— korona, 300 mm. 80 k. 10.85 korona, 200 mm. 80 k. 10.65 korona, 300 mm. 78.5 k. 10.25 korona, 100 mm. 77 k. 10.40 korona.

Fejérmegyei: 1400 mm. 78 k. 10.97.5 korona, 100 mm. 80 k. 10.85 korona, 100 mm. 79 k. 10.75 korona, 200 mm. 74 k. 10.40 korona.

Kalocsai: 2800 mm. 76.3 k. 10.70 korona.

Budai: 800 mm. 78 k. 10.65 korona.

Bánsági: 1000 mm. 81 11.05 korona, 1500 mm. 79 k. 10.70 korona, 850 mm. 78 k. 10.75 korona.

Bolgyi: 5000 mm. 79 k. 10.75 korona.

Szerb: 2000 mm. 79.5 k. 10.70 korona.

Román: 16500 mm. 81 k. 11.20 korona, 3500 mm. 82 k. 11.— korona, 4500 mm. 80 k. 11.— korona, 4000 mm. 78 k. 11.— korona, 5000 mm. 81.5 k. 11.05 korona, 3000 mm. 70 k. 10.65 korona, 3000 mm. 79 10.57.5 korona, 3000 mm. 80 k. 11.— korona, 6000 mm. 79 k. 11.02.5 korona, 5500 mm. 79 k. 10.72.5 korona, 5000 mm. 78 k. 10.80 korona.

Ó-Buza.

Fejérmegyei: 200 mm. 74 k. 10.10 korona.

Szerb: 2100 mm. 77 k. 10.10 korona, 2000 mm. 77 k. 10.10 korona.

Rozs.

500 mm. 8.00 korona, 300 mm. 7.95 korona, 200 mm. 7.95 korona, 100 mm. 7.95 korona, 150 mm. 7.90 korona.

Zab.

500 mm. 7.40 korona, 100 mm. 7.40 korona, 200 mm. 7.— korona.

Érték-tőzsde.

Az előtőzsdén aig volt üzlet, déiben szilárdabb irányzat és élénkebb forgalom mellett különösen a Magyar hitel és Rimamurányi részvények voltak kedveltek.

Az előtőzsdén jegyeztek:			
Osztrák hitel	637.25	637.—	637.—
Magyar hitel	748.—	748.50	748.50
4% koronajáradék	97.10	97.10	—
Lézámitóbank	450.—	450.—	450.—
Jelzálogbank részv.	505.—	505.—	505.—
Rimamurányi	491.—	491.—	491.—
Allamvasut	632.—	632.50	632.50
Városi villamos	328.—	328.—	328.—
Budapesti Közut	569.50	569.50	569.50

A déli tőzsdén zárlatok:			
Osztrák hitelrészvény	637.25	—	—
Magyar hitelrészv.	748.50	—	—
4% koronajáradék	97.10	—	—
Lézámitóbank	450.—	—	—
Jelzálogbank részv.	505.—	—	—
Rimamurányi	492.50	—	—
Allamvasut	632.75	—	—
Városi villamos	328.—	—	—
Budapesti közut	569.50	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

KATINKA.

Irta: Somogyi Lajos.

(13)

A beteg feje be volt zuzva, az agyveleje ki-látszott, egyik keze csak úgy lógott a válláról, a váll perce is eltörtött, szeméit csak néha emelte föl a mellőtte álló férfiúra, ki lehajtott fővel

imádkozott. Imre oda akart menni megnézni, mi is a baja, de visszatartották.

— Ne tessék háborgatni, most veszi fel az utolsó kenetet.

Csakugyan, amint jobban szemügyre vette az imádkozót, látta, hogy papi öltöny van rajta, csak hogy durva barna posztóból készült, mint a szerzeteseké. Lábain egy bőrtalp helyettesíté a cipőt. Va'ami kolduló barát, gondolta. Az imádkozó lehajolt a haldokló föléhez és sugdosott neki valamit. Ez csak a szeméit forgatta, látszott, hogy mennyire erőlködik, hogy valamit beszéljen, de nem tudott. Végső erőfeszítéssel sóhajtott egy nagyot és lecsukta szeméit. A szerzetes felállott. Most látta csak arcát Perényi. Egy tökéletes római arc, szeméből a fenség sugárzott, a parancsolni vágyás, a dac, de egy másik tekintete oly jóságos, oly szelid volt, annyi önmegtagadás, lemondás volt benne, mint egy alázatos koldusé. Imre odament hozzá, kezét nyújtotta neki.

— Perényi Imre vagyok, szent atyám.

— Én meg Nákó László, sajnálom, hogy itt kellett találkozoznunk egy haldokló mellett. Én megyek tovább, az én utam sietős, még ma el kell érnem Rédenbe. Csak a felmentést adtam meg szegény haldoklónak. Ugy látszik, nincs senkije.

Imre csodálkozva nézett reá, oly gyönyörű, mély hangja volt, hogy őt is elbűvölte ez az egyszerű szerzetes.

Nákó félreértette szavait.

— Azon gondolkozik, hogy én egyszerű szerzetes módjára miként végezhetek papi teendőket. Én felkent szolgálja vagyok az Urnak, azonkívül tanár nagyvárakon. No de Isten megáldja.

Perényi nem ereszté el a feléje nyújtott kezét.

— De ne menjen most Rédenbe, itt az este, hanem jöjjön el Fejéregyházára. Ugyan én is csak vendég vagyok itt, de barátom is szívesen fogja látni. Még neki is szüksége van a lelki vigaszra.

Nákó nem ellenkezett.

— Jól van, gyerünk.

Az uton megkérde Perényitől.

— Ugyan kinek a kastélyába vezetsz minket?

— Haller Lászlóéba, nem hallottál soha semmit felőle?

— Haller Lászlóról, de hallottam, ő írta a «Hármas történet», gyönyörű dolgok.

Perényi mohón faggatta.

— Nem arról a fiáról?

Nákó gondolkodott.

— Nem, soha.

Imre megállott s merően nézte, hátha csak trófal.

— Te katolikus pap létedre ne hallottál volna róla.

Nákó nem tudta mire vélni e faggatást, mosolyogva felelt.

— Tudni tudom, hogy létezik, de mást nem tudok róla. Talán az utóbbi időben tett valamit, ami apjához méltóvá tette, de én akkor nem éltem, meg voltam halva sokáig. Benn voltam a börtönben három évig vezekelni kellett hazámért, imádkozni Istenemhez, hogy mentse meg ezt a szegény országot a gonosztól. Bűnöm, hogy szerettem ezt az országot, hogy nem akartam mételety a konkolyt hinteni ifjaink szívébe, hogy arra tanítottam őket, kik vagyunk mi és kik elnyomóink. Ezért kellett szenvednem. Most villogtak oly parancsolóan szeméi. És most kiengedtek, hogy szenvedjek, hogy lássam ez ország pusztulását, mert ez nagyobb szenvedés nekem mindeneknél. El kell mennem Kolozsvárra a püspökhöz vezekelni. Gyalog kell megtenni az utat s amit keresek az uton, abból élek. Sok üres plébánia van, a papuk vagy meghalt, vagy elszökött a szegény nép elől, magának a népnek sincs mit enni. Én ott keresztelek, esketek, sok minden van hátralékban náluk, egy kis enni-valót nem sajnálnak tőlem érte.

Perényi megszorította a beszélő kezét.

— Derék ember vagy te, pap. — Most már tudta, hogy segíteni fog Lászlón.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1904 augusztus 3-án.

Fővárosi nyári színház.

Apajune, a vízi szellem.

Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti nyári színház.

Az áldozati bárány.

Kezdeté fél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a
KALAP-KIRÁLY
tavaszi elsőrangú különlegességeire

Budapest, Kossuth Lajos-utca
(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben
elismert specialista. Divatlap küldetik. 253

SCHMIDT M.
szíjgyáró, nyerges és bőrdobos
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovasági-szerszámok.
Mindennemű utazóbőröndök.
Megrendelések és javítások pontosan és határozottan eszközölnék.

Phonograph!!!
legjobb mulatság, tiszta,
szép hanggal, érteimes elő-
adással
Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselek kerestetek.

Balaton fonyód-fürdőtelep.
— Vasuti fürdőszálloda. —
Legkellemebb nyaralóhely a Balaton vidéken.
Olcsó szobák! • • Legjobb konyha!
Schuszter Hugó szállodája.
Bővebb felvilágosítást kaphat
Budapest, Platicon vendéglő.

A magyar kir. államvasutak menetrendje.

Budapest k. p. u. — Hatvan.

Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Vv. I-II.
Budapest k.p.u. ind.	615	710	740	750	800	835	985	1285	130	235	240	245	380	445	520	625	700	845	940	1040	1110
Pécel — — — ér.	639	734	764	774	824	859	1009	1309	214	319	324	329	464	529	634	709	854	949	1049	1119	1200
Gödöllő — — — ind.	721	816	846	856	906	941	1091	1391	276	381	386	421	556	621	726	801	946	1041	1141	1211	1292
Gödöllő — — — ér.	722	817	847	857	907	942	1092	1392	277	382	387	422	557	622	727	802	947	1042	1142	1212	1293
Hatvan — — — ér.	807	902	932	942	992	1027	1177	1477	262	367	372	407	542	607	712	787	932	1027	1127	1197	1278

Hatvan — Budapest k. p. u.

Állomások	Vv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.
Hatvan — — — ind.	227	322	352	362	412	447	597	897	1002	1107	1112	1247	1312	1417	1512	1617	1712	1807	1902	2002	2083
Gödöllő — — — ér.	245	340	370	380	430	465	615	915	1020	1125	1130	1265	1330	1435	1530	1635	1730	1825	1920	2020	2101
Gödöllő — — — ind.	250	345	375	385	435	470	620	920	1025	1130	1135	1270	1335	1440	1535	1640	1735	1830	1925	2025	2106
Pécel — — — ind.	224	319	349	359	409	444	594	894	1000	1105	1110	1245	1310	1415	1510	1615	1710	1805	1900	2000	2081
Budapest k.p.u. ér.	520	615	645	655	705	740	890	1190	1300	1405	1410	1545	1610	1715	1810	1915	2010	2105	2200	2280	2361

* Vasár- és ünnepnapon közlekedik május 15-től szeptember 11-ig.

Budapest keleti pályaudvar — Szolnok.

Állomások	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	
Budapest k. p. u. — — — ind.	725	810	840	850	900	935	1085	1385	1400	1545	1610	1715	1810	1915	2010	2115	2210	2305	2400	2500	2581
Nagykúta — — — — — ér.	859	944	974	984	1034	1069	1219	1519	1534	1679	1744	1849	1944	2049	2144	2249	2344	2439	2534	2634	2715
Ujszász — — — — — ind.	858	943	973	983	1033	1068	1218	1518	1533	1678	1743	1848	1943	2048	2143	2248	2343	2438	2533	2633	2714
Szolnok — — — — — ér.	918	1003	1033	1043	1093	1128	1278	1578	1593	1738	1803	1908	2003	2108	2203	2308	2403	2498	2593	2693	2774

Szolnok — Budapest keleti pályaudvar.

Állomások	Tv. szs. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	
Szolnok — — — — — ind.	1210	1245	1275	1285	1335	1370	1520	1585	1690	1795	1890	1995	2090	2195	2290	2395	2490	2585	2680	2780	2861
Ujszász — — — — — ér.	1249	1284	1314	1324	1374	1409	1559	1624	1729	1834	1929	2034	2129	2234	2329	2434	2529	2624	2724	2824	2905
Nagykúta — — — — — ind.	1248	1283	1313	1323	1373	1408	1558	1623	1728	1833	1928	2033	2128	2233	2328	2433	2528	2623	2723	2823	2904
Budapest k. p. u. — — — ér.	600	645	675	685	735	770	920	985	1090	1195	1290	1395	1490	1595	1690	1795	1890	1985	2080	2180	2261

* Az 508., 1708., 607. és 505. sz. személyvonatoknál az egy utra szótó személyes forgalmu menetjegyek érvénytelenek.
** Vasár- és ünnepnapon közlekedik május 15-től szeptember 11-ig.

Brázay-féle
sósborszesz.
Használati utasítás minden üveghez mellékelve van.
Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Megjelent!
A „Kiviteli Cimtár”
III-ik magyar kiadása.
Ára 5 korona. Ara 5 korona.
Kapható a Kiviteli Cimtár kiadóhivatalában
Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.

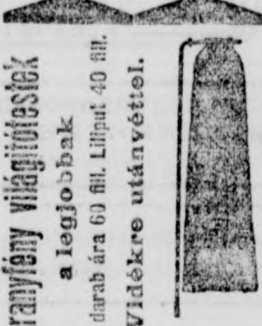
Minden szó 3 fill. APRÓ HIRDETÉSEK A legkisebb hirdetés ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszshelyet beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszshelyen felül még 10 fillér küldendő.

Butort
és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett rakartát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőket a legolcsóbb árban. — Mértékzeresű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközölnék.

Aranyfény
BUDAPEST
VIII., József-körút 9. sz.

Dijtalanul
adok felvilágosítást és minden előleges költség nélkül eszközölk ki 200 kor. után 4 kor. havitörlesztéses (kezesség mellett), továbbá 200 kor.-tól 400 kor.-ig terjedő (kezesség nélkül) és legelőnyösebb ingattani, fizetvéssel és 1000 koronán kezdődő rendes váltókölcsönöket. Vélőül 10 0 kor.-ig terjedő s azonnal folyosítható 80%-os, rövid lejáratu magánkölcsönöket. Bankképviselői iroda. IV. Képiró-utca 11. sz., III. em.

Eladó
ebédő és matracdivánok, ottománok, jó és olcsón. Fűzéri kárpitos, Magyar-utca 23. szám. Javításokat elvégzők. 81

Használt férfruhákat
fehérneműt, szőrmeárkat s b. veszek legmagasabb árban. Singer Markus, Lajza-utca 16., ajtó 10. sz.

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terhelé és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztörlesztés azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon
Grünsfeld S.-hez
Budapest, Király-u. 28. sz.

Két kis
Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-ter 3. Habán.

LINTEBNER ÖDÖN
vendéglője
Soroksári-utca 41. szám.
Kittűző magyar konyha, hamisitatlan magyar borok. Különösen ajánlom saját termései ó-budai vörös és Rizling-boraimat. Kedvező ebéd- és vacsora-bérelt. Szép kerti helyiség az udvarban. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szobákat
csokély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/II.

Lakásokat
csokély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/1

Huszár Károly
címer és címtábla festő.
Készít: fa, vászon, bádög-öntött és üveg-címtáblákat. Specialista üveg-címtáblák készítésében.
Budapest, IX., Soroksári-u. 21.

Ingyenesen
közvetitek mindent a világon! válaszshelyet kérek. «Telegdi» Marosludason.

Szép festésű
fűszer és csemegés táblák eladók. Kováts, Buda, Fő-utca 4. szám.

1 forint
heti részletre elegáns férfruhák mérték szerint olcsón kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Becsési áron alul adatnak el még a lent felsorolt cikkek, mivel azok többé raktáron nem lesznek.

Table listing various clothing items like 'elegáns Sophr ponyola', 'remek delain ponyola', etc., with their respective prices and descriptions.

Table listing items like '1 tolltartó ágyhuzat, erős, mint a bőr', '1 Plus-pápa vászon, remek min.', etc., with prices.

Table listing items like '1 ruhára való fekete kamgarn, 120 széles, 5 m.', '1 teljes blouzra való tiszta selyem', etc., with prices.

Minden vevő 10 korona rendelésre egy smyrna szőnyeget kap teljesen ingyen és egy életnagyságu krétarajz-arc képet.

HERCZEG és HORVÁT Budapest, Kerepesi-ut 52.

Advertisement for GICHNER ÜSTVÉREK BUDAPEST, featuring 'Figyelem!' and 'Az ipar csodája!' with details about their products and services.

Advertisement for SZÉPÍTŐSZER (Beauty Cream) by Balassa Kornél, featuring an illustration of a woman's face and text describing the product's benefits.

Advertisement for a bicycle repair shop, 'Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe', mentioning 'Motor- és kerékpár-gummitak' and 'TSA szakmechanikai' services.

Advertisement for Olesó KÁVÉ ÉS TEA, listing various coffee and tea products with prices and a list of agents.

Advertisement for Balogh László's 'Haj-Regenerateur' hair treatment, describing its benefits for hair health and growth.

Advertisement for GICHNER JÁNOS, featuring 'PAP LAN' and 'LEGJÓBB' text, with illustrations of furniture like a bed and a sofa.

Advertisement for BIRÓ ÉS TÁRSA, 'A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz', listing coffee products and their prices.

Advertisement for BUTOROK (Furniture) by Grossmann B. és Társa, mentioning 'a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig' and listing agents like 'EHRENTREU és FUCHS'.

Advertisement for Grossmann B. és Társa, 'Erzsébet-körut 12. I 9.', mentioning '14-16 forintért férőöltönyök mérték után készíttetnek'.

Advertisement for BUTOROK (Furniture) by Buchinger I., mentioning 'Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre'.

Advertisement for FOGAK 2 forinttól (Teeth 2 forints from) by Kovács I., mentioning 'és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt'.

Nyomatott a 'Stephaneum' r. t. körforgógépén Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a.